

Treårsevaluering av emnet RUS240 Russisk språk og språkvitskap 2022-2024

Innhold:

- 1) **Generelt om emnet RUS240**
- 2) Studenttall, frafall og eksamensresultater
- 3) Pedagogiske valg
- 4) Samsvaret mellom emnebeskrivelse og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer
- 5) Oppfølging av tidligere evalueringer, inkl. fagfelleevalueringer
- 6) Evaluering med forslag til forbedringstiltak

1) Generelt om emnet RUS240

Navn: Russisk språk og språkvitskap

Nivå: Bachelor (4. semester, 200-nivå)

Omfang: 15 studiepoeng

Emnet RUS240 Russisk språk og språkvitskap (<https://www.uib.no/emne/RUS240>) går i dybden på noen grammatiske emner og russisk fonetikk, og legger vekt på analyse av mer kompliserte russiske setningsstrukturer. Dessuten blir studentene introdusert for forskningsartikler om språk og får en forelesning om russisk standardspråk i sosialt, geografisk og historisk perspektiv, og siden 2022 også minst en forelesning og pensumlitteratur om språkene i Ukraina og Belarus.

Emneansvarlig og undervisere våren 2022, 2023, 2024:

Emneansvar, grammatikk/teori og skriftlig russisk: Margje Post (i 2023 og 2024); vikar David Pineda Dijkerman (i 2022). I 2022 og 2023 deltok Elena Lomova og Brita Lotsberg Bryn i undervisning og retting av skriftlig russisk.

Muntlig og grammatiske øvelser: Elena Lomova (i 2022 og 2023), vikar Anastasia Morozova (i 2024, fra uke 5).

I tillegg fikk vi midler til studentassistenter, som leste pensumtekster med studentene. I 2024 brukte vi også en studentassistent til praktisk språktrening i de første ukene, før vikar Anastasia Morozova kunne starte.

Fagkoordinator i perioden 2022-2024: Ingunn Lunde

Undervisningsspråk: Russisk (i timene med språkpedagogen og vikarene hennes) og norsk (i timene med de norskspråklige lærerne, bl.a. i timene i teori og de fleste timene i skriftlig russisk)

Arbeids- og undervisningsformer

Emnebeskrivelsen sier at "Undervisninga går normalt over eit heilt semester med 6-8 timar i veka. Undervisningstilbodet omfattar teori, øvingar og skriftleg og

munntleg russisk. Undervisningsforma vil vere førelesningar, øvingar og kollokvietimar og gjennomgang av skriftlege omsetjingar norsk-russisk og andre skriftlege arbeid.”

Emnet hadde i 2022 og 2023 samme undervisning som årene før, med 7-8 timers undervisning i 12 uker, bestående av 2 + 1t teori, 11 dobbelttimer skriftlig russisk og to ganger (2 eller 3t totalt) med praktisk russisk/muntlig i uka). I 2024 ble antallet timer til teori og skriftlig russisk redusert til 4 timer i uka, mens 2 dobbelttimer ble satt av til muntlig russisk og øvelser.

I tillegg fikk vi tilby noen ekstratimer med studentassistent, som ble brukt til tekstgjennomgang (og til språktrening i 2024; se over).

Våren 2024 fikk studentene et ekstratilbud fra mars til mai med en dyktig lærer gjennom NAV, som på RUS240 ble brukt til å jobbe med tekster og oppgaver fra læreboka *Наше время*. Dessuten kunne alle studentene delta på språkkafé på fredagene. Tilbudet fungerte bra, men dessverre kunne få av de få aktive studenter møte til ekstratimene.

Mål, innhold og læringsutbytte:

Uendret siden forrige periode, bortsett fra setningen om språkpedagogen: “Ifølge emnebeskrivelsen har RUS240 som **mål** “1) at studentane gjennom ei språkvitskapleg tilnærming får god innsikt i strukturen i utvalde emne i russisk språk, og 2) at dei får ei forståing av språket sin plass og rolle i eit språkleg, så vel som samfunnsrelatert perspektiv. Dei vil òg 3) få kunnskapar om omsetjingsteori og skrivekonvensjonar og vidareutvikla dugleiken sin i skriftleg russisk gjennom omsetjingar og andre skriftlege øvingar. 4) Utdjupa dugleiken sin i munnleg russisk gjennom samtaletimane med russisk språkpedagog.”

Læringsutbytte ved avslutta emne

Her er teksten uendra:

“Kunnskap:

Studenten

- har gode kunnskapar og utdjupa innsikt i utvalde grammatiske emne
- har utdjupa innsikt i russisk lydlære, setningsbyggjing, ordbøying og orddanning
- god kjennskap til russiske skrivekonvensjonar og til grunnleggjande omsetjingsteori

Ferdigheiter:

Studenten

- er i stand til å analysere russisk språkstruktur og gjere greie for russiske grammatiske emne i samanlikning med norsk.
- har djupare innsikt i eit språkvitskapleg omgrepsapparat og analyse.
- kan omsetje middels vanskelege tekstar innan ulike sjangrar frå norsk til russisk
- kan utforme sjølvstendige, resonnerande tekstar på russisk og dermed vise at ein meistrar den teoretiske grammatikken i praksis.

- kan setje russisk standardspråk i perspektiv som ein av fleire varietetar av russisk.
- har vidareutvikla den generelle dugleiken i russisk og er i stand til å presentere og drøfte problemstillingar knytte til pensum på russisk munnleg.

Generell kompetanse:

Studenten

- er godt budd på eit masterstudium i russisk, men òg i stand til å kunne vidareutvikle kunnskap og dugleik i disiplinen på sjølvstendig vis.”

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Uendret, med krav om minst 70% oppmøte til undervisningstilbudet og innlevering av minst 70% av innleveringsarbeida. I de 11 innleveringene inngår, som før, oversettelser, fritekster, spørsmål om lyttetekster og videoer, gamle eksamensoppgaver i grammatikk og teori, en innlevering om fonetikk og fonologi og grammatisk analyse av et utdrag fra en litterær tekst.

Øvrige oppgaver og materialer på MittUiB

Som i den forrige perioden ble det lagt og/eller delt ut en rekke andre øvelser og oppgaver, med fasitsvar eller tilbud om retting. Dessuten inneholder modulene på MittUiB lenker til diverse videosnutter og andre hjelpemidler som er tilgjengelig på nett, med noen nye hvert år.

MittUiB hadde en modul med praktisk informasjon på toppen, og dessuten moduler for de ulike emnene som ble gjennomgått i teoritimene og egne moduler for andre typer undervisning (skriftlig russisk, praktisk russisk, timene med studentassistent; i 2023 og 2022). I 2024 ble emnemodulene erstattet med moduler til hver undervisningsuke.

Litteraturlista

Det er en utfordring å finne passende pensum til dette emnet og finne en balanse mellom praktisk språkkinnlæring, og en språkvitenskapelig tilnærming til russisk og pensum om språkene. Pensumlista består, som før, av kapitler fra ulike grammatikker/lærebøker, størsteparten av den russiske læreboka *Наше время*, Tore Nessets digitale kompendium i fonetikk og fonologi og noen språkvitenskapelige artikler. I tillegg kommer innleveringsoppgavene med tilhørende støttetekster. I 2022 var eneste pensum til emnet “Russisk i perspektiv” den tilhørende presentasjonen, men fra våren 2023 ble dette utvidet med en rekke artikler om minoritetsspråk, om ukrainsk og en artikkel om retorisk bruk av uttrykket *folkemord*.

Vurderingsformer

Ingen endringer: Studentene vurderes med en skriftlig skoleeksamen (70%) og med bachelorens eneste muntlige eksamen (30% av samlet karakter), som vanligvis legges rundt en uke etter skriftlig karakter.

2) Studenttall, frafall og eksamensresultater

Antallet studenter er for lavt til å kunne dra konklusjoner om resultater eller om frafall. Frafall blant de aktive studentene er ikke stort, men antallet studenter som tar emnet, har et lavt utgangspunkt. Ekstern fagfelle Yngvar Steinholt har nok rett i at det største frafallet skjer før studentene har kommet til 4. semester.

semester	kandidater*	godkj. obl.	møtt	stryk
V 2022	10	5	5	1
V 2023	10	6	5	3
V 2024	7	6	5	0

* inkluderer inaktive studenter

Flertallet av studentene som tar RUS240, går på 4. semester på BA i russisk, men RUS240 tiltrekker seg alltid studenter fra andre fag, gjerne fra et annet språkfag, eller studenter som tar en mastergrad i et helt annet fag. Vi har også hatt en fjernstudent som har tatt emnet uten å ha kunnet delta på undervisningen. Noen av disse studentene har russiskkunnskaper fra andre læresteder, og noen har morsmålskunnskaper.

En del studenter på RUS240 i denne perioden har ikke bestått skriftlig eksamen p.g.a. ikke-tilfredsstillende ferdigheter i skriftlig russisk. En av grunnene er at dette er den siste eksamenen i russisk som vi tilbyr på BA i russisk, som forutsetter at studentene har oppnådd et grunnleggende nivå både i skriftlig og muntlig russisk. De fleste studentene gjør det bedre på den teoretiske delen enn i skriftlig russisk. De siste årene har vi hatt flere studenter som ikke har hatt et opphold i et russisktalende land. Det gjør det ekstra krevende å tilegne seg praktisk russisk.

3) Pedagogiske valg, med refleksjoner over studentens læring som følge av disse valgene

For refleksjoner rundt pedagogiske valg, se rapporten for 2019-2021. Her har det vært bare mindre endringer: Vi har gått helt bort fra Terje Mathiasens grammatikk og henviser til større deler av Wades grammatikk. Fullskalakrigen i Ukraina har gjort behovet enda større for å sette russisk i perspektiv og gi studentene kunnskaper om ukrainsk og om språksituasjonen i Ukraina. Derfor har dette delemnet blitt utvidet i tid og fått egen pensumlitteratur.

De ekstra timene med studentassistent ble igjen brukt til tekstgjennomgang, fordi de øvrige lærerne har lite tid til dette, samtidig som studentene har gode erfaringer med denne typen seminarundervisning.

4) Samsvaret mellom læringsutbyttebeskrivelsene og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

I 2021 skrev vi følgende:

Emneansvarlig mener at det er tilfredsstillende samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og undervisnings-, lærings- og vurderingsformene, med unntak fra de følgende to punktene:

- a. “[Ved fullført emne har studenten] god kjennskap til russiske skrivekonvensjonar og til grunnleggjande omsetjingsteori.”
- b. [...] “og er i stand til å presentere og drøfte problemstillingar knytte til pensum på russisk munnleg.”

Til punkt a): Emnet har en artikkel om oversettelse på pensum (av Nabokov), men det kunne med fordel blitt lagt inn mer oversettelsesteori i pensum.

Til b): Det siste punktet blir ikke vurdert på muntlig eksamen. Studentene leser et utdrag fra en pensumtekst og må kunne svare på spørsmål om den på russisk, men spørsmål om grammatikk besvarer studentene på norsk. Studentene blir også spurt om emner som har vært oppe i timene i praktisk russisk, men det kan ikke kalles “problemstillingar knytte til pensum”. Her er det bedre å omformulere emnebeskrivelsen enn å endre innholdet i undervisning og vurdering. Punktet gir inntrykk av at studentene skal kunne drøfte russisk grammatikk på russisk, med det er det ikke er noe stort behov for; dette skal de kunne gjøre på norsk, mens det er mer generelle emner de skal kunne drøfte på russisk.”

Disse forslag til endringer har ikke blitt gjennomført.

5) Oppfølging av tidligere evalueringer, inkl. fagfelleevaluering

Studentevalueringer

Det ble gjennomført digitale studentevalueringer kort etter siste undervisning våren 2022 og våren 2024, men blant den lille gruppen studenter som møter jevnlig til undervisning, er det få som fylte ut skjemaet. Studentene er gjennomgående fornøyd, men noen studenter etterlyste i 2023 mer støtte til språkinnlæring, f.eks. gjennom flere undervisningstimer, flere lytteøvelser, mer praktisk trening og fokus på ordlæringsstrategier.

Emneevalueringen fra våren 2022 og 2023

Mest relevant er avsnittet fra V23 om vurdering:

“Ferdighetene i skriftlig russisk er fortsatt avgjørende for å få ståkarakter i emnet, selv om mulighetene til å lære praktisk russisk er under press. Skriftlig russisk bør derfor få mer oppmerksomhet, både i og utenfor undervisningen, uten at det går på bekostning av de andre delene av emnet (passiv og aktiv muntlig russisk, grammatikk, språk-vitenskap og russisk i perspektiv). Vi må også vurdere fortløpende hvor stor rolle skriftlig russisk og oversettelse bør ha i vurderingen, samtidig som studentene ikke lenger kan dra til Russland eller Ukraina for å tilegne seg språket der.

Studentene etterlyser flere lytteøvelser, og en lytteøvelse kan også bli introdusert som del av muntlig eksamen. Tilrettelegging for språkinnlæring utenom klasserommet er viktigere enn noen gang, bl.a. ved å innpasse flere av de mange lavterskel-språkinnlæringsressursene som er blitt tilgjengelig på nett, for slik å stimulere studentene til å bruke dem også utenom undervisninga.”

I 2024 ble antallet lytteøvelser og antallet timer i praktisk russisk utvidet, men muntlig eksamen er uendret.

Fagfellevurdering

Emnet RUS240 har blitt evaluert av ekstern fagfelle en gang, etter våren 2021. Fagfelle Yngvar Steinholt (UiT) så få problemer med opplegget:

«RUS-240 framstår som et komplekst, men samtidig godt gjennomtenkt og svært velfungerende emne. Mindre justeringer som rydding i ressursene på MittUiB, å forbedre kommunikasjonen mellom underviserne, og å fortsatt aktivt utnytte synergieffektene med RUS251 (slik det også nevnes i treårsevalueringen) er etter mitt skjønn fornuftige og tilstrekkelige forbedringstiltak på dette stadiet.»

Vi har fortsatt med å legge forbindelser mellom de to emnene RUS240 og RUS251, ved å la studentene som tar litteraturemnet snakke om en forfatterne fra emnet, og gjennom å bruke et tekstutdrag fra litteraturlista på RUS251 til språklig analyse.

Forrige treårsevaluering diskuterte muligheten til å skjære ned antallet undervisningstimer, p.g.a. knappe ressurser og tidvis dårlig oppmøte, og muligheten for å senke ambisjonsnivået p.g.a. dårligere forutsetninger for studentene til å lære seg russisk. Steinholt advarte mot begge deler: Russisk er like vanskelig som før, og studentene bør være klar over hva som kreves for å beherske språket på et tilfredsstillende nivå. Oppmøtet har de siste årene forøvrig vært bra blant de aktive studentene. De lave tallene i forrige periode skyldes hovedsakelig digital undervisning av muntligtimene i koronaperioden.

Emneansvarlig har brukt mye tid på å fordele stoffet over de ulike timene og lærerkreftene, og hatt jevnlig kontakt med de øvrige lærerne og studentassistentene.

6) Forslag til forbedringstiltak

En del av studentene har et stort behov for mer praktisk språkinnlæring. En mulighet for å oppnå dette er å sette opp mer pensum med praktiske øvelser.

Studentgruppene vil fortsette å bestå av studenter med ulike behov, så undervisningen må tilpasses til behovene i kullet.

Det er mulig at skriftlig russisk burde vektes mindre i vurderingen. I den nåværende praksisen bestemmer grammatiske feil en stor del av karakteren, noe man kan vurdere å justere. Et enklere tiltak er å endre vektingen mellom skriftlig og muntlig eksamen, som nå teller 70% resp. 30% av samlet karakter. Når muntlig eksamen står for kun 30% av samlet karakter, er det i praksis nesten umulig å få endret karakteren etter skriftlig eksamen.

Vi kan også prøve ut annet innhold i muntlig eksamen, bl.a. ved å legge inn en lyttetest og la studentene forberede en liten presentasjon, i tillegg til det tradisjonelle innholdet på grunnlag av en pensumtekst.

Se ellers forslagene under 4a og b om oversettelsesteori og om grammatiske forklaringer på russisk, som vil gi et bedre samsvar mellom emnebeskrivelsen og undervisning og vurdering.

I et lengre perspektiv kan man vurdere å dele RUS240 i flere emner, der språkbeherskelse vurderes i et eget emne.

Studentassistent:

Vi har positive erfaringer med å ha en studentassistent til tekstgjennomgang, både til tekstene på RUS240 og tekster fra RUS251. Om det i senere år ikke blir midler til studentassistent, bør vi legge til rette for felles lesning, enten ved å frigjøre mer tid til det i selve undervisninga eller ved å legge til rette for at studentene selv oppretter kollokviegrupper.

MP 27. august 2024